

Dosarul nr. 3ra-1138/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – I. Secrieru

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – G. Dașchevici, I. Țurcan, V. Clima

ÎNCHEIERE

09 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Iurie Arapan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 27 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care s-a admis acțiunea depusă de către Iurie Arapan,

constată:

La 22 ianuarie 2020, Iurie Arapan, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali, a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea recalculării pensiei.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că Iurie Arapan a activat în organele afacerilor interne până la 05 iulie 2004, obținând calitatea de pensionar pe linia Ministerului Afacerilor Interne, cu calculul vechimii în muncă de 20 de ani calendaristici efectiv în serviciu.

În temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, lui Arapan Iurie i-a fost recalculată vechimea în muncă, fiind introduse avantajele pentru perioada activității în cadrul Batalionului Serviciului Pază și Escortă al Izolatorului de Detenție Provizorie, fiindu-i astfel stabilită vechimea în muncă la momentul ieșirii la pensie de 37 de ani.

Reprezentantul reclamantului a indicat că la ieșirea la pensie, lui Arapan Iurie i-a fost stabilită pensie în proporție de 50 % din cuantumul soldei, iar după recalcularea vechimii aceasta constituie 75 %.

Astfel, Iurie Arapan s-a adresat Casei teritoriale de Asigurări Sociale Călărași cu cerere privind recalcularea pensiei, însă, aceasta a fost respinsă prin decizia nr. 10/2019/325.

Manifestându-și dezacordul cu decizia Casei teritoriale de Asigurări Sociale Călărași, Iurie Arapan a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere prealabilă, care a fost respinsă la 11 ianuarie 2020.

Reprezentantul reclamantului a considerat că decizia Casei teritoriale de Asigurări Sociale Călărași nr. 10/2019/325 din 19 decembrie 2019 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. A-2868/19 din 11 ianuarie 2020 sunt ilegale și neîntemeiate, urmând a fi anulate.

Reclamantul Iurie Arapan a solicitat prin cererea de chemare în judecată declararea ilegalității deciziei Casei teritoriale de Asigurări Sociale nr. 10/2019/325 din 19 decembrie 2019 și a refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. A-2868/19 din 11 ianuarie 2020, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze stabilirea/calcularea cuantumului pensiei și achitarea pensiei începând cu 05 iulie 2004, în cuantum de 75 % din solda lunară, luându-se în considerare certificatul eliberat de Direcția de Poliție a mun. Chișinău cu nr. 16670 din 08 octombrie 2019, cu majorările și indexările ce au avut loc.

Prin hotărârea din 27 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea depusă de Iurie Arapan.

S-a anulat decizia nr. 10/2019/325 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, oficiul teritorial Călărași din 19 decembrie 2019 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. A-2868 din 11 ianuarie 2020.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial competent, să calculeze și să achite pensia lui Iurie Arapan conform mărimii pentru vechimea în muncă indicată în certificatul nr. 16670 din 18 octombrie 2018, eliberat de Direcția de Poliție a mun. Chișinău, Inspectoratul General al Poliției cu achitarea diferenței pensiei recalculată și cu aplicarea indexării corespunzătoare, începând cu data apariției dreptului la pensie – 05 iulie 2004 și pentru viitor (f.d.44, 47-54).

Prin decizia din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 27 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 80, 81-91).

În consolidarea soluției prima instanță și instanța de apel au reținut că înscrisurile cauzei denotă cert că, organul cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei lui Arapan Iurie, care la 25 iulie 2004 era Ministerul Afacerilor Interne, în mod eronat a conchis că pensia lui Iurie Arapan urmează a fi calculată reieșind din vechimea totală în muncă de 20 ani, or, această concluzie contravine normelor legale. De fapt, din înscrisurile cauzei rezultă că la data ieșirii la pensie Iurie Arapan avea o vechime în muncă totală de 37 de ani 07 luni 23 de zile, iar pensia i-a fost stabilită reieșind din vechimea în muncă de 20 de ani.

Sub acest aspect, instanțele inferioare au stabilit că organul cu atribuții de stabilire, calculare și achitare a pensiei lui Iurie Arapan nu a dat o apreciere normelor legale pertinente speței.

Corespunzător, din vina organului cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, care la 25 iulie 2004 era Ministerul Afacerilor Interne, lui Iurie Arapan i-a fost stabilită o pensie mai mică în raport cu pensia care de fapt urma să-i fie stabilită.

Așa, instanțele inferioare au conchis că, din vina organului care a stabilit pensia (și anume Ministerul Afacerilor Interne) lui Arapan Iurie nu i-a fost stabilit corect cuantumului soldei din care urma a-i fi stabilită pensia, denotă

temeinicia acțiunii și necesitatea anulării deciziei și a refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu obligarea recalculării pensiei cu stabilirea pensiei, începând cu data stabilirii pensiei.

La 28 septembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, recurs nemotivat împotriva deciziei din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate și emiterea unei decizii noi (f.d. 93, 93a).

La 09 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus la Curtea Supremă de Justiție motivarea recursului împotriva deciziei din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 94-97).

Argumentele recursului în esență se rezumă la reiterarea temeiurilor faptice ale speței și transpunerea unor motive similare celor invocate în cererea de apel.

În concret, recurenta a reiterat că instanțele inferioare au interpretat și aplicat eronat normele de drept material, în special dispozițiile Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

De asemenea, în opinia recurente, instanțele inferioare nejustificat au constatat că stagiul de muncă al lui Iurie Arapan din perioadele 20 februarie 1986 – 25 noiembrie 1996, 02 februarie 1998 – 01 iunie 1999, 01 iunie 1999 – 16 martie 2001, 16 martie 2001 – 05 iulie 2014 urmează a fi calculat ca vechime în muncă cu înlesniri, or, activitatea intimatului în această perioadă nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și art. 11 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare.

La aspectul dat a fost evocat faptul că ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 nu poate produce efecte juridice, deoarece acesta contravine actelor normative în vigoare, iar drept consecință și certificatul eliberat de Direcția de Poliție a mun. Chișinău lui Iurie Arapan, nu poate produce efecte juridice.

Finalmente, recurenta a notat că în mod nejustificat a fost obligată să recalculeze pensia lui Iurie Arapan începând din anul 2004, or, intimatul a depus cererea prealabilă la 24 octombrie 2018.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei decizii noi.

La 19 noiembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului și reprezentantului acestuia pentru notificare copia recursului motivat depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, explicându-le dreptul de a depune referințe asupra criticilor formulate în recurs (f.d. 96).

Prin referința depusă electronic la 29 noiembrie 2020, intimatul Iurie Arapan, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali, a solicitat declararea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale ca fiind inadmisibil (f.d. 105, 106-108).

Conform articolul 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de

30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 23 septembrie 2020 (f.d. 80). La 28 septembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus prin poștă recurs nemotivat împotriva deciziei din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 93, 93a). Conform avizului de recepționare a corespondenței DS8000315513AS (f.d. 99) decizia motivată din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei la 06 noiembrie 2020. La 09 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului (f.d. 94-97).

În atare circumstanțe, completul ajunge la concluzia că recurenta s-a conformat prevederilor legale stipulate la art. 245 din Codul administrativ privind termenul de depunere a recursului.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă a statuat că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurentă este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas